

ՊԱՏԵՐԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Ֆր.

Վեցամսեայ 6 Ֆր.

ԱՆՍՏԱՍՏԱՆ

Երկու քիւր մէկ ծրարով
Տարեկան . . . 14 Ֆր.

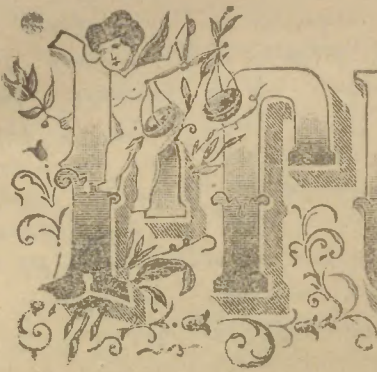
Վեցամսեայ . . . 7 Ֆր.

ԱՍԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տօյար
Վեցամսեայ 1.50 »

ԿԱՆԿԻԿ

Ծանոցման տողը
20 սանթիմ

Լ. ՐԱ. Գ. Ի. Բ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԻՐԱՊԱՐԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԶՈՐԵՓՈՒՄԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ՀԱՍՏԵ

Relaction du journal

et vu

VARNA ()

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

Вразунъ

ВАРНА

Դրոշմաւորը եւս չեն
տրոշիր

ԶԵԿՈՅՑ

Զատուան տօներու աւթիւ,
յառաջիկայ Զորեքշաբթի Իրա-
նունք չպիտի հրատարակուի:

ՍՈՍՋՆՈՐԴԱԿԱՆ

ԽՆԴԻՐԸ

Պոլսոյ թերթերուն մէջ կը
կարդանք թէ Պատրիարքարանի
Խառն Ժողովոյ սրբաւան հաճե-
մամ Պատրիարքը պաշտօնական
թուղթերը զրկած է Տէր Յովհան
քէն: Մանդակունիի, որպէս զի
Մտրսիլիաէ ճամբայ ելլէ Պուլ-
կարիա դալու իբր Պատրիարքա-
կան փոխանորդ, որուն գործը
պիտի ըլլայ Առաջնորդի ընտ-
րութիւն կատարել աշակցու-
թեամբ Խառն Ժողովի մը որ
պիտի կազմուի Պատրիարքարա-
նին քահանայօրէն համեմատ:

«Իրաւունք» ի թիւ 26 ի խմ-
բագրական յօդուածով քննած
էինք այս խնդիրը եւ պարզած
մեր տեսութիւնները թէ Պատ-
րիարքարանի այդ տնօրէնու-
թիւնները երբեք չեն համա-
պատասխաներ Պուլկարահայոցս
բաղձանքին և ասկէ առաջ պաշ-
տօնապէս ճանչցուած իրաւունք-
ներուն մասնաւոր թէ Առաջնորդ
մը ընտրելու համար մենք մեր
պատգամաւորական ժողովը ար-
դէն ընտրած ենք: Այդ ժողովէն
առաջին անգամ օրինաւորապէս
ընտրուած եկեղեցականը երբ
Պատրիարքարանը կարող չեղաւ
զրկել, ապիկարութիւնը եւ յան-
ցանքը իրեն, Պատրիարքարա-
նին, կը վերաբերի, ոչ թէ Պուլ-
կարիոյ հայ ժողովուրդին, որ եր-
բէք չպիտի ներէ որ սահմանա-
դրական հիմանց վրայ իր ազատ
քուէներով ընտրած պատգա-
մաւորական ժողովը չեղեալ նը-
կատուի:

Ասկէ զատ Պատրիարքարանը
պէտք է լաւ ըմբռնէ որ սեղ
մեալ ձեւերու տակ և թրքահաճ

կաշկանդումներով իր կազմելիք
Խառն Ժողովէն ընտրուող եկե-
ղեցականը ով որ ալ ըլլայ չէ
կարող ժողովրդականութիւն վա-
յելել և առաջնորդարանի մը
ծախքը ապահովել:

Սահմանադրական ազատ երկ-
րի մը մէջ ապրող գաղթականու-
թիւն մը երբեք չը կրնար
թոյլատրել որ այնպիսի մարդե-
րու առաջնորդութեան տակ մըտ-
նէ որ իր ընտրածը չըլլալէ զատ
ենթարկուած ըլլայ բռնապետու-
թեան մը կաշկանդումներուն
և կարող չըլլայ չեղի այդ բռն-
նապետութեան տուած հրահանգ-
ներէն: Երբ Պատրիարքարանը
Տ. Ներսէս Եպիսկոպոսի նման
քաջաքական ամբաստանութիւն-
ներէ վերծ եկեղեցական մը չը
կրցաւ մեզ զրկել, ալ դիւրին է
ըմբռնել թէ այս անգամ սեղմեալ
միջոցներով իր զրկել ուզած ա-
ռաջնորդը ինչ կարգի մարդ-
պիտի ըլլայ:

Այս նկատումներով մենք եր-
բէք չենք յուսար որ Տէր Յովհան
քէն. Մանդակունիի պաշտօնը
աղդիւնաբեր ըլլայ, այլ կը կար-
ծենք գիտնալ թէ ատով նոր ժա-
մաւաճառութիւն մը պիտի ու-
նենանք, ապարդիւն ծախքեր
պիտի ըլլան և Պուլկարահայոց-
թիւնը մնայուն առաջնորդով մը
չպիտի օժտուի, մինչեւ որ մենք
չը խորտակենք թուրք կառա-
վարութեան Պատրիարքարանի
միջոցաւ մեր վրին ծանրացնել
փորձած շղթան և չը մտնենք ուղ-
ղակի Ամենայն Հայոց կաթողիկո-
սին հովանաւորութեան տակ և
անկէ չուզենք մեր ընտրելիք ա-
ռաջնորդին վաւերացումը:

Ինչպէս որ յօդուածով մը
ցոյց տուած ենք, հոս ալ աւե-
լորդ չենք համարել կրկնել թէ
Պուլկարահայոցս ստուար մասին
բաղձանքն է Տ. Նիշիկ եպիսկ. Ա-
պահունին կամ ասոր նման ազա-
տասիր, լուրջ և փորձուած բարձ-
րաստիճան եկեղեցական մը Ա-
ռաջնորդ ունենար որն որ Պատ-
րիարքարանը չէ կարող մեզ տալ:
Ս'եր այս տողերը Տէր Յովհան

քէն. Մանդակունիի լուրջ ուշադրու-
թեանը կը յանձնենք. թող խոր-
հի և ըստ այնմ իր քայլերը
առնէ:

ԲԱՂՍԲԱԿԱՆ

ՄԵԾ ՎՏԱՆԳ ՄԸ

Վաղաքակիրթ աշխարհը մեծ
վտանգէ մը ազատեցաւ այս օրերս:
Մազ մը մնացած էր որ Մ. իկ-
րեւելքի պատերազմը տարած-
ւի մինչեւ Արեւմուտք. ուստա-
կան տորմիլին Հնդկաչինու ե-
ղերքները, ֆրանսական գաղթա-
վայրերու շուրջերուն մէջ, ներ-
կայութիւնը պատճառ պիտի ըլ-
լար որ ճարտնցիք թշնամական
վերաբերումի մը սկսէին ծրան-
սացուց դէմ, որով Անգլիան ևս
պիտի պարտաւորուէր իր դաշ-
նակցի պարտքը կատարելու հա-
մար ճարտնի կողմը բռնելու:
Խուսճարճի պատերազմը իր ե-
տեւէն պիտի քաշէր անգլո-ֆրանք
պատերազմ մըն ալ, և այս վեր-
ջինը քաղաքակիրթութեան գէմ
մեծագոյն հարուած մը պիտի
ըլլար. որովհետեւ ազատասէր և
քաղաքակիրթիչ այդ երկու մեծ
ազգերը՝ որոնք հաղիւ ձեռք ձեռ-
քի տալ սկսած էին մարդասի-
րական մեծագործութիւններ ը-
նելու, զիրար խողխողել պիտի
հարկադրուէին:

Սակայն ուրախ ենք այսօր
աւետելու թէ համաշխարհային
քաղաքակիրթութեան սպառնա-
ցող այդ մեծ վտանգը անցաւ,
չնորհիւ ծրանալի նախարարու-
թեան վճռական ընթացքին:
Մ. Տէլքասէ Բարիզի ճարտն գեա-
պանին դիտողութիւնը լսելուն
պէս, առանց վարանումի փու-
թաց ղեկուցադրով մը թէ՛ Բե-
գերսպուրկի կառավարութիւնը
զգուշացնել որ իր պալթիկան
նաւատորմիչը հեռացնէ ֆրան-
սական շուրջերէն և թէ հեռա-
գրական հրաման մը ուղղեց
Սայկունի կառավարչին որ չէ-
զոքութեան պայմանները յար-

գուին և ուստ պատերազմական
նաւերը 24 ժամէ աւելի չը
հրահրալին ֆրանսական ե-
ղերքներուն վրայ: Այս վճառ-
կան հրամանին առջեւ ծաղկալ
Բոժտէսթվէնքի վայրկեանապէս
իր նաւերը քաշեց Քամբան ծո-
վախորչէն, զոր իր գործողու-
թեանց հիմ ընել մտադիր էր:
Ըսողներ եղան թէ ուստ ծա-
վակալին ֆրանսական եղերքնե-
րու վրայ այս գեղեցումը նը-
պատակաւոր է, ոչ թէ մ այն
պաշար կամ մթերք ստանալու
համար, այլ՝ ճարտնցիները ֆր-
անսացոյց գէմ գրգռելով՝ ա-
ստնք ալ պատերազմի արկա-
ծախնդրութեան մղելու նենդա-
ւարութեամբ: Բայց, եթէ այս
էր Ռուսիոյ կամ իր ծովակալին
գիտաւորութիւնը, այսօր ալդ-
փորձը ոչ թէ միայն ջոխջա-
խիչ անյաշնոյթութեան մը մատ-
նուցաւ, այլ նաեւ Ռուսերը ո-
րոշապէս հասկցան թէ իրենց
զինակից ֆրանսան ճարտնի բան
մը ընելու տրամադիր չէ, կոշ-
կանդուած ըլլալով անդճճաբո-
նական դաշնադրով, որով Անգ-
լիա կանդուն սպառնալիք մը կը
մնայ այն ումէն պետութեան
գէմ որ կը միտի ու և է թշնա-
մական ընթացք բռնել ճարտնի
երբ սա ուրիշի մը հետ պատե-
րազմի մէջ է:

ԽԹՈՒՄ...

Խիման գիշերն է, բոսնի սիրտ-
նոյշ չողերը կեբանդաւորին աւե-
րակ գիւղի մը գերեզմանատան կառ-
կառ չիրիմները, որոնք անցեալ չի-
շատակներու լուս եւ անշարժ
վկաներն են:

Տարիներ տուց այս գիւղը չատ
հարուստ էր, Երտախոս գաւառին էն
փաթեամ գիւղի բէն մին կը համար-
ուէր, վկայ իր դամբանները:
Կոտորածներէ տուց հոն՝ այդ գիւ-
ղին մէջ, որ խուժիւն ևս կրկան-
կութիւն կը տրեւէր, բոլոր տունե-
րէն դուարթալին ձայնիւր կը բար-
ձրանային, իր արտասանողները ոչ-

խաղնորով ու արջառնորով լեցուն էին :

1896 Ապրիլի ամիսը թեւակոխած էր : Ապրիլը, տարւոյն գեղեցիկ ամիսը, ուր ծառերն ի քնար կը փոխարկուին եւ դաշտերն ի դալար, ամիս վերածնունդի, փթիթումի, դոյնի, թոյրի եւ գեղգեղումի, ուր այլազան թռչունք կը նուագեն իրենց դաշտայինկաները, մայր բնութիւնը սփռած է արուստն բոլոր գեղանայ տնջները :

Սակայն այս գարունը, զուարթութեան եւ հրճուածքի տեղ, տխրութիւն եւ թախմութիւն ընտելացնելու էր իր հետը : Մեղմամբ զայլուցնելու մը կը սաւառնէր բոլոր գեղեցիկացի դէմքերուն վրայ : Լըռութիւն, երկիւղ կը թագաւորէր հոն : Եւ ինչու . . .

Որովհետեւ, մեծ մարդասպանին բարձրագոյն հրամանաւոր, կոտորածը տեղի կուենար : Հարիւրաւոր գիւղեր քանդ եւ աւեր դարձած էին : Կարգը այս գիւղին կուգար որ գազանաբարձ խուժանք տար ամենի հարուածը, հարուած մը՝ որ ամբողջ գիւղը հիմնայատակ պիտի կործանէր :

Եւ որովհետեւ էին՝ իրենց անսղոք նըպատակը գործադրել Ս. Ջառկի խելման գիւղերը, գողցնա իրենց գիւղնաւարսուռ արարքն վրայ երանդ մըն ալ աւելցնելու :

Խնուր հասած էր արդէն : Գիւղացիք տխուր, բոլորին սրտերն թախմութեամբ պատուած էր . եկեղեցւոյ կոչնակը գողցնա մեղմամբ գանգիւններ կը զողանէր : Կահաւան հազիւ լսելի ձայնով «Առէ՛ք կեանքը» մընջեց . . . : Եկեղեցին արդէն ամայացած էր . ամեն ոք թաշուած էր իր տունը, ժամ է ի ժամ սպասելու մահուան անողորմ մահ : Գաղին, որ գիւղը պիտի մտնէր կեանքեր հնձելու . . .

Մեղմամբ այս լուսնիւնը յանկարծ խղճեցաւ . շուն մը տխրորէն ոտնաց : Մի հրացան որոտաց, դարձեալ հրացան մը որուն յաջորդեցին մի անողորմ բամբուկներ, որոնք ամբողջ գիւղը սարսուղացին :

Ինչպէս խուժանը հրեղէն գիրք . ֆագաւապապաւ էր արդէն, ու միւսեալ մէկտէն կոտորել խաղաղ բնակիչները : Դռները կը ջախջախուէին ամեն կողմ, եւ քիչ յետոյ հրեղէն կը ճարակէր համայն գիւղը : Չորս կողմէն լացի, աղերսանքի, հա-հոյանքի, անեծքի ճիչեր եւ մահուան հռիւծակներ կը բարձրանային : Գիւղացիներէն շատ քիչեր կը ցնցելէն ճողորմելով դաշիճներու տարեւտուող եւթաղաներէն : Այդ չէն գիւղը ալ աւերակներու, կոյտ մը դարձած էր . եւ միայն գորշ մոխիր քուլա քուլա վեր կը բարձրանային բողբոջելու եւ փայլաւոր սեւեռներու երկնից ճակատը . . .

Խնուր գիւղերն է : Լուսնի տխրանոյշ շողերն կերանդաւորէին աւերակ գիւղի մը գերեզմանատան կառկա յիւրիմները : Սրանք անցեալ յիշատակներու լուռ եւ անշարժ վկաններն են, եւ որոնք կըսեն «Հայուն Չատիկը դեռ չեկաւ» :

ՍԵԹ

Թ Ղ Թ Ա Կ Յ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ՆԱՄԱԿ ՊՈՒՐԿԱՋԷՆ

Վերջերս Պուրկաճէն անցնելու եւ քանի մը օրեր ալ հոն անցնելու պատենութիւնը ունեցաւ անձնական գործերով : Այնտեղ անցուցած օրերս հետաքրքրուեցաւ տեղական հայութեան վիճակին եւ հայրային գործերու ընթացքին, որովհետեւ քանի տարիներէ ի վեր Պուրկաճ ամենուրեւ յաղորդուող գրաւած է իր քահանայական այլազան եւ յաւիտեանակա կորստներով : Սակայն փառք Աստուծոյ այս անգամ տակաւին ծայր տուած չէր քահանայի կըոյլը :

Ուրախութիւն եւ մխիթարական ձեռնարկութիւն մըն ալ եղիր էր «Արարատ» անունով ընթերցարան մը հաստատուելով, կողիկ, մաքուր հաս-

տատութիւն մըն է ուր կրնաս գտնել պոքական եւ տեղական ու արտասահմանեան հայ թերթեր ու հանդէսներ, եւ դրացարան մը որ երթալով ճոխանալու վրայ է աղ-գայիններուն գրական նուէրներովը եւ ընթերցարանի վարչութեան ջանքովը :

Ընթերցարանի վարչութեան խիստ խոհական մէկ ընթացքն ալ տեսայ որ կը ջանայ հաստատութիւնը զուտ ժողովրդային ընել եւ ամէն կուսակցական խնդիրներէ հեռու պահել : Միեւնոյն ատեն շարժը երկու գիշեր ձրի դասընթացք մը հաստատուած է հայերէնի, թուաբանութեան եւ ազգային պատմութեան համար, որոնք կը դասախոսուին անձնուիրաբար ձեռնահաս քանի մը երեսասարկներու կողմէ :

Անցեալ ամսոյ 27-ին, ընթերցարանի վարչութեան նախաձեռնութեամբ Պաքոյի նահատակներուն համար սպահանդէս մը կազմակերպուեցաւ ու հանդիսաւոր հողեհանդեսան պաշտօն կատարուեցաւ : Սեւերով պատած ճաշկաւար սղաքմ մը շինուած էր զոյգ մը ծագիկ պահներով : Ինչ Ընթերցարանի վարչութեան իսկ միւսը Պուրկաճի հայութեան կողմէ :

Հագեհանգստէն անմիջապէս վերջը, ուր երկուսն բազմութիւն մը ներկայ էր, Ընթերցարանի վարչութեան կողմէ հրաւիրուեցաւ Պ. Սուրբը դաժանական մը ըսելու :

Ատենախօսը, պարզ ու ժողովրդային ոճով մը Հայութեան ներկայ զրուցութիւնը պարզեց, աւելցնելով թէ պէտք է յուսահատուի, վասնզի հայը այս օրերին արեւոտ լազմաթիւ եւ բազմատեսակ ճգնաժամեր անցուցած է, ու ամէն աղէտի ատեն չէ ընկճուած անոր ներքեւ : Վերջած է իր գոյութիւնը վիճել, ինքնուրուիւնը պահել : Նահատակներուն վրայ միայն լայով անոնց յիշատակը յարգած չենք ըլլար, հապա գիտնալու ենք անոնց գործը շարունակել : Վերջացուց ըսելով թէ թող մեր արեւակից նահա-

տակներու հողակոյտները մեզի եւ մեր յաջորդ սերունդներուն մէկ մէկ պերճախօս դասեր ըլլան, մեր ուղեցոյցները դառնան որոնցմով գիտնալ թէ ինչպէս պէտք է ապրիլ իր մարդ, իր ազգ եւ չրագուսպակել գերեզմաններուն թիւը :

Հանդիսանքի վրայ խիստ լաւ տպաւորութիւն մը ձգեց այս տխրահանգէսը : Սակայն անակնկալ պարագայ մը շատերու սիրտը տակնուվրայ ըրաւ : Նոյն հանգէսին իրիկունը իսկ Պուրկաճ կառավարութեան եւ պաշտօնական շրջանակներու մէջ, ինչպէս հաւասար աղբիւրէ իմացայ, մեր ազգակիցներուն չըլլալիք դասակարգէն եղողներուն միջոցաւ անշուշտ, տեղեկագրուած է թէ եկեղեցւոյ մէջ Ռուս կառավարութեան եւ կայսեր անձին զէմ խօսած եւ դրդած են ժողովուրդը Պաշտօնական շրջանակներէ իմացայ այս օրինակ տեղեկութիւն մը տրուելը : Ընդհանուր յուզում մը առաջ եկաւ եւ կապաւորէր որ ատենախօսը պիտի կանչուէր կառավարութեան, Չեմ գիտեր թէ ինչ եղաւ արդիւնքը, սակայն շատ խիստ կերպով ազդեց ինչպէս շատերու իմ ալ վրայ այդ դաւաճանական քայլը, մինչդեռ իբր ունկնգիր Պ. Սուրբի խօսքերէն տեսայ որ նա նկատի առաւ մեզ հիւրընկալող երկրին Ռուս պետութեան հետ ունեցած կապն ու վերաբերումը եւ հաւանոր լեղուած մը քննադատեց Պաքոյի արեւմտի տրամին հեղինակը :

Սրբ, Տէր խմբագիր կը խնդրեմ որ հաճիք ներկայս հիւրընկալել Ձեր պատուական թերթին մէջ թէ ի քաջալիրութիւն նորահաստաւ ընթերցարանի վարչութեան եւ թէ յամօթ այն չըլլալիքներուն որոնք դաժանականը խեղաթիւրեցին Պուրկաճ կառավարութեան մօտ :

ԱՆՅՈՐԴ

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԿԱՐՄԻՐ ԺԱՄՈՒՑ

(Շար. Աստուրի քիշեմ)

Ե

Հայաստանցի աշխատող Պուլէն ո'չ զգուած, ո'չ սմբած, ո'չ ալ բարկացած մեկնած էր : Գրիստոսի սիրտն իր արիւնը առանց օրտունջի թափելու պատրաստ քահանան բանի տեղ չէր կըրնար դնել եկեղեցիին ու ժողովրդին սիրտն համար կրած չնչին տառապանքները : Իր սիրտին մէջ քրիստոնէութիւնը ու ազգութիւնն ի մի ձուլուած էին : զանոնք իրարմէ անշատելու անկարող էր, ինչպէս անկարող էր իրարմէ դատել Գրիստոսի աստուածային ու մարդկային բնութիւնները : Մէկուր համար ուրախութեամբ նահատակուողը, ուրախութեամբ պիտի մարտիրոսանար եւ միւսին համար :

Ու յետոյ, յուլիս 15-ի պայծառ արեւը զինքը ալակերպած էր : Դարերէ ի վեր աղուէսը կեանքի մտատիպար ընտրող հայ գեղացին, յուլիս 15-ին ստիւծի կորիւնը ցեղային զինանշան ընդունեց : Տեր Յուսէփ Պուլէն կաղցուրեալ կը

մեկնէր : Ինչպէս ու Արշաճը միասին ճամբայ ելան : Արձակուրդին օրերը վերջանալու վրայ ըլլալով, ուսուցիչը արդէն երկիր պիտի վերադառնար, ուր կատարելիք նոր պաշտօն մըն ալ ունէր իւր ներկայացուցիչ : Ըստ նախորդ որոշման մը, տէրտէրը Պուլիս պիտի մնար այն տեղի «Ընկերներուն» հետ երկրին յարաբերութիւնները ամբապնդելու եւ զօրեղ կազմակերպութիւն մը հիմնելու նպատակաւ : Հայրապետ Էֆէնտիին միջամտութիւնը այս ծրագիրը քանդեց : Տէրտէրը «Խորհուրդ մարդկան, կամք Աստուծոյ» ըսելով մեկնեցաւ :

Սաստնի Վարչական մարմինն հետ խորհրդութիւններէ յետոյ, հարկ տեսնուցաւ որ տէր Յուսէփ Գործ Հայք այցելութիւն մը ընէ եւ ձեռնը դառնայ իր տեղը : Վարժապետը իր ճամբան շարունակեց . քահանան Մարգուան, Սերաստիա, Եւդոկիա այցելեց, ու ձեռնը Տոմուզ գեղ գնաց : Գործնան հորէն ճամբայ ինկաւ : Իր գեղին երիտասարդութիւնը, որ այժմ կազմակերպութեան մէջն էր, տէրտէրը ըսեց իր կազմակերպութեան պատճառը պիտի ըլլար : Ուղեւոր կազմակերպիչը կը շրջապայէր ամբողջ Փորք Հայք, ամէն կողմ քարոզելով, խրախուսելով, կազմակերպելով : Արեւմտան անցաւ եւ Արեւմտահայերէն ու ընկերներուն հետ երկար տեսնուեցաւ : Մարգուան՝ Աստուծոյ Աստուծանին ու խուսիսին հրաշքանները ինքն օրհնեց, ու ատեն մը հրո-

տակ ալ եղաւ : Երկարօրէն տեսակցեցաւ Ջաքարիանին ու Շմաւոնին հետ, զանոնք միացնելու աշխատելով : Եւ այս առթիւ բարեբար դեր մըն ալ կատարեց : Աստուածամարտութեան կուրծ սպանալիք մըն էր ազգային դատին յաջողութեանը զէմ : Ժողովուրդը ըսեց թէ իր սրտի յուրապաշէն եկող երիտասարդներէն : Գեղացի աշխատեց խօսեցաւ յանուն հայ ժողովրդին : Ինքն էր որ ըսաւ,

—Օրհնածներ, մենք անհաւատ թուրքին թըլնամի ենք ի միջի այլոց եւ այն պատճառաւ ալ, որ մեր եկեղեցիները կը կողոպտեն, մեր ժարերը կը պղծեն ու ձեռքերէն կտոնեն : Դուք եկեք Աստուածին ալ մինէ կը յափտակէք : Թէ որ Աստուած չկայ, անդի աշխարհ չկայ, արքայութիւն չկայ, դժոխք չկայ, ամէնուն ըրածը իր քովը պիտի մնայ, ու մենք շուն պէս պիտի ստովինք լմանք, ան ատեն հալը ինչ է, Տաճիկը ինչ է : Մէկը «հաղ» կըսէ, միւսը «էքմէկ» : տարբերութիւնն սա՞ է :

Տէր Յուսէփ Նախնական ուսում ստացած մարդ չհետամտեցաւ Ներապաշէն եկող «գիտնալները» համոզելու . այլ պարզապէս անոնց սպանալիք ըրաւ, ժողովրդին բիրտ ուժին կոթնելով :

—Եւ Ձեզի հոսկէ ժողովրդին ձեռքովը տեղերնիդ կը ճամբեմ, թէ որ մը մէյ ալ կրճտի զէմ խօսիք, սպաննաց : Մեր գործը, կը պարտաւորանաւ թուրքին հետ է : Ամէն մէկեր-

ՈՂՐԵՐՈՒ Կ ԳԱՄՔԱՆԱՆ

Պուլիարիոյ Հայերը այս գարնան հիւր պիտի լինեն ծանօթ ողբերգութեան Պ. Կարապետ Գալֆանանի որուն ֆիզիքական ուժերը սպառուած են . . .

Ընդհանրապէս, հայերս զեռ տղի-տուկեան մէջ կարգի մը եւ չը գիտեմք գնահատել մեր լուսաւոր տաղանդները, տաղանդներ, որոնք ժողովուրդի մտաւոր եւ բարոյական կրթութեան համար վտանգած են իրենց առողջութիւնը:

Աւա՛ղ, անցեալ տարի եղբայրահայերը պատկերով, ծափերով, գովեստներով եւ լոկ ճաշի հրաւերներով գնահատեցին Պ. Գալֆանանի տաղանդը:

Մենք մեր կրքերուն յաղուրդ տալու համար հազարներ կը ծախենք իսկ մեր տաղանդաւոր գործիչներու համար վայրկեան միակ մտածելու տարրական զգացումը չունինք, ալ ինչո՞ւ յառաջդիմութեան համար բարձրագոյն կը գրենք եւ կը խօսինք:

Փառամտութիւնը, կեղծ զգացողութիւնը, անձնական հաշիւները, կուսակցամտութիւնը եւ գաղափարները մեր մտածութեան արմատները եղած են: Խօսքով շատ բաներ ընելու հոգեկան եւ մտային հիւսնդագին վիճակ մունինք, իսկ գործնական-նապէս բան մը չընելու դատապարտելի թուլամտութիւնը:

Անցեալ օր Պ. Գալֆանանի հետ տեսակցելու փափաքէ մը մղեալ երկուրդ համակալ մը ժամադրութիւն խնդրեցի իրմէ: Պ. Գալֆանան իմ նամակիս այսպէս պատասխանեց:

«Յարգելի Պարոն, երբոր մի մարդու ֆիզիքական ուժերը թուլացել եւ ներարկային ներդաշնակ գործողութիւնը խանգարուել են, այդ դէպքում, նրա մտաւոր ուժերն ու հոգեկան տրամադրութիւններն էլ իրանց թարմութիւնը, փայլը, ցոլքը եւ հոյսը հակասական վիճակի մէջ կը ծրփծր-

փան, հետեւաբար, ինձ նման մի առաւելագոյն արարած լացի տխրութիւնից չէ կարող ուրիշ զգացմունք ներշնչել ձեր նման ազիւ պարոններին: Եթէ ձանձրացել էք ուրիշ տրամադրութիւններէ, վաղը ժամը 11 ին իմ սենեակումս Ձեզի կուպսեմ: Լինել մեր մէջ արդիւտ. բանաստեղծ, եւայրդա կը նշանակէ, տխրել, յուզուել, ալիկոծուել, բորբոքել, բորբոքել, արհամարանքի, արգահատանքի, ծաղրանքի, բամբասանքի նիւթ ընել:

Վառուոյ մօմը թէպէտեւ ուրիշներ լոյս է տալիս, բայց ի՞նչը սակաւ առ սակաւ հալուում է»:

Մնամ Ձեզ
Կ. ԳԱՄՔԱՆԱՆ

Միւս օր ժամը 11 ին Պ. Գալֆանանը սենեակին մէջ գտայ, նա սաստիկ գունատ եւ նիհարացած էր. անոր մեղմագծիկ աչքերու եւ խոնոն ճակտի արտայայտութիւնը զգայուն սրտերուն շատ բաներ մտածել եւ զգալ կուտան . . .

Պ. Գալֆանան 4 արարուածներով տրամ մը գրած է. «Տգէտները եւ Սրբազան Սէրը» անուամբ:

«Եթէ մի քիչ ֆիզիքապէս առողջաւամ, այս ամառ Պուլիարիոյ մէջ պիտի ներկայացնեմ» ըսաւ:

Տրամի նիւթը շատ հետաքրքրաշարժ է, Պ. Գալֆանան իր հեղինակած արքամին մէջ հայ ընտանիքներու նախապաշարութիւնը իրենց միջին հալքերով արտացոլած է. երիտասարդներու բարոյական եւ մտաւոր զարգացումի անհրաժեշտութիւնը կը շնչոտէ, հայ ծնողներու բռնութիւնները (իրենց գաւառներու հանդէպ ամուսնաւկան հարցերու մէջ) կը դատապարտէ եւայլն:

Պ. Գալֆանան իր տրամը գիտական եւ բարոյական մտածութիւններու վրայ հիւսած է:

Երանի թէ՛ Պուլիարիոյ կլիման մեր տղանդաւոր Շէքսպիրեան ողբերգութեան գրագէտի ֆիզիքական ուժերը վերանորոգէր:

ՀՐԱՆՏ ԵԱՂՈՒՊԵԱՆ

ՄԻԱՄԵԱՅ ԿԱՌԱՐԱՅԻՆ

ԹԱՂ. ԵՈՂՐԵՐՈՒ ՎԵՐԵՆՈՒՄ

Ս. ՍԱՐԳՍԻՍ ԵԿԵՂԵԼԻՈՅ

Սկսեալ 1904 մարտ 6 էն մինչեւ 1905 6 մարտ

ՄՈՒՏՔ

Նախորդ թաղական կոյն-հուրդէն պատրաստ գրած	Ձր.	Մնդ.
Նախորդ թաղական կոյն-հրդոյ կողմանէ իհաշիւ Առաջ-նորդական ծախսոց Սօֆիա խրկուած 300 ոսկի		
Ֆրանքի փոխան յանձն-նաժողովէն հո խրկուած	298	70
Կալուածներէ	1224	40
Վաւերացումներէ	64	50
Երկուսն վարժարանաց նորգործեան առթիւ հանգանակութիւնէ	1272	»
Մկրտութեան վկայագիրներէ	60	»
Տապաւաքար գնիւղ-հրամանագիրներէ	23	»
Իւրագրիւնէ	1736	09
Նուիրատուութիւններէ	49	50
Ամուսնական վկայագիրներէ	17	»
Յատուկ պատարագներէ	217	50
Պատկազրամի հասոթներէ	632	55
Բանկալէն	3341	75'2
Թաղման հասոթներէ	332	95
Աւագանի տուրքէ	325	22'2
Հալաւ-Օրհնութիւններէ	320	20

Գումար

10017 11

ԵԼՔ

1896-1904 կառավարութեան կալուածական տուրքը վճարուած	Ձր.	Մնդ.
Երկուսն վարժարանաց համար Արքայաժողով-Ֆեանի նորոգողութիւն	713	80
Նորհրդարանին համար գնուած կարասիք	1430	»
Մաշտոց վարչապետ	109	55

Փափագեանի մամուլ եւ ուսուստ	Ձր.	Մնդ.
Այցելու քահանայի մը պանդոկի վարձք եւ ուսուստ	49	50
Վճարուած ուղարկագր-բողջէք	92	60
Նորոգողութեան ծախս	194	30
Ս. Եկեղեցւոյ ծախս	175	45
Անճիօր տարբերութիւնէ եւ օտար գրամներէ յառաջ եկած զրամի միւս	4	50
Աղքատներու վճարուած	23	»
Լուսարարին եւ Էստ-չիկ Փափագեանի Ս. Զատիկի եւ Միտիդի առթիւ վճարուած	100	»
Չայնաւոր Սարգիս Միհրանեանի վճարուած	50	»
Քարտուղարի, Լուսարարի եւ ժամակոչի ամսական		
շաղ	2010	»
Ձիթաւիղի Մեղրամով Մոսկովի, Մոսկովի եւ Սարմաշէթի	678	20
Ազգ. երկուս վարժարանաց նախկին եւ արդի Հոգաբարձութեան	4014	54'2
Մատուց պատրաստ գր-բամ	338	31'2
Գումար	10017	11

Վասն ճշգրտութեան հաշիւոյ կատար-գրենք ի վերաց թաղական խորհրդոյ Ատենագիր Ե. Գ. Բեւեռեանի հ. Ազատեանի (Կնիւթ)

Ներկայ հաշուեկշիւին մասին գիտողութիւն ունեցող Պատուարման Ազգային քնն. ըստ Սահմանադրութեան պարտին թուականի մինչեւ 21 օր թաղական խորհրդարանի դիմելով պէտք եղած բացատրութիւնն ստուի: Սոյն գայ-մանս ժամէն ետքը ըլլալիք ու եւէ դիտողութիւն անխելի կը մնայ:

(*) Եկեղեցւոյ իւր խորհրդարանի ծախսերն են, խոնոկ, քարիւղ, ամուսն, եկեղեցւոյ ջրհերու ծախս չի-նողէք, անօթներու նորոգում, թուղթ տետրակ, հետադիւր, նամակած ախս եւ այլն:

նիս մեր արիւնը թափելու պատրաստ ենք: Մի-թէ այնքան ապուշ ենք որ կրօնքը ջնջելու հա-մար նահատակենք: Հէ՛:

Տէր Յուսէփ օր մը թուականի խումբին հետ գտնուած պահուսն, ճիւղապէլի մէկը տեսաւ: Զահանային, որ հայ ժողովուրդը իր խնդիրներէն անձնօրէն չի տեսնուած, իւր օրը տեսած էր: Յիշողութիւնը պրպտեց, երկա՛ր պրպտեց, Սրտէն օգժ մը գինքը դէպի այդ անձնօրէն կը մղէր: Մէկէնմիւսի հրճուանքի սարսուռով մը գրե-լին մինչեւ որքան ցնցուեցաւ: Տարակոյս չու-նէր. ա՛ն էր, պատուելին, որ օրին մէկը ի-չուկովը իրենց գիւղը եկած էր, լուսահոգի տէր թաղեօսին տանը: Ժե՛ծ կերած էր եւ աշխա-րաբար Աստուածաշունչ մը ձգելով փախած էր:

Ու այդ հալածեալ «բոսթը», այդ հալածեալ Աս-տուածաշունչն էին որ զինքը ու ամբողջ գիւղը փոխած էին: Տէրտէրը կամաց կամաց միտքը բե-րաւ պարագաները ուր պատուելիին հանդիպած էր: Տարիներ անցեր էին: Օր մը քաղաքը Ար-շաքին հետ պտուածատնին, վարժապետը զին-քը արմուկովը մշտած, ու «բոսթը» ցոյց տը-ւած էր: Արիւնը գլուխը ցատկեր էր: Անկէ

Պատուելին ալ գեղէ, գեղ պտուելով կազմա-կերպութիւնները կը պատրաստէր, ու հրոսակ-ներուն կայցելէր: Եւ ասկէ ետքը տէրտէր ու պատուելի մէկտեղ պիտի հալածուէին: Իրենց տնէն մէջ հայութիւնը կը միանար ընդգծ-հայութեան ու քրիստոնէութեան թշնամիին: Ու մէկտեղ բանտը նստուեցան պատուելի, տէր-տէր, ամերիկեան քոլէճի բրոքինսէն, պատանի, ե-տեքն զայն չէր տեսած, ու մոռցած իսկ էր: Բայց ամենքն ալ քրիստոնեայ: Հիմակ այդ մաշտը տեսիլքի մը պէս կերեւաւ Տէր Յուսէփ Մարգարան կը գտնուէր այն ա-

իր աչքերուն: Երկուցածօրէն անոր մօտեցաւ ու ինքզինքը ճանչցուց: Պատուելին շատ ծանօթ էր տէր Յուսէփ անունը: Անոր աչքերուն մէջ ալ ուրախութիւնը փայլեցաւ ի տես այդ բիրտ թեանը մէջ կը մարմնացնէր:

Երբ կարգը եկաւ, տէրտէրը պատմեց թէ ինքը անուղղակի աշակերտն է իրեն պատուելիին: Այս պատմեց չափ տարիներ առաջ իր գիւղը պատահած դէպքը: Պատուելին ալ քիչ մը մտա-մրտայէն յետոյ, անանկ բան մը յիշեց: Իր Ա-ռաքալի պաշտօնին մէջ այնքան քաղաքներէ ու գեղերէ հալածուած ու ծեծ ուտելով զոհուած էր. որ ամէն մէկ դէպքը նոյն-հետաքին ճիւղերէն յիշելու անկարող կը գտ-նուէր:

Պատուելին ալ գեղէ, գեղ պտուելով կազմա-կերպութիւնները կը պատրաստէր, ու հրոսակ-ներուն կայցելէր: Եւ ասկէ ետքը տէրտէր ու պատուելի մէկտեղ պիտի հալածուէին: Իրենց տնէն մէջ հայութիւնը կը միանար ընդգծ-հայութեան ու քրիստոնէութեան թշնամիին: Ու մէկտեղ բանտը նստուեցան պատուելի, տէր-տէր, ամերիկեան քոլէճի բրոքինսէն, պատանի, ե-տեքն զայն չէր տեսած, ու մոռցած իսկ էր: Բայց ամենքն ալ քրիստոնեայ: Հիմակ այդ մաշտը տեսիլքի մը պէս կերեւաւ Տէր Յուսէփ Մարգարան կը գտնուէր այն ա-

ղետաւոր օրերը: Երբ առտու մը պատերը փակ-ցուած պտուեցան Հիւսիսեան Մանուկ յայտարա-րութիւնները: Աթէնքէն մասնաւոր հրահրագե-րով Փոքր Հայք խրկուած այդ թուղթերը Պա-լիս դահլիճեցութեան մը պատրաստութիւնները կը ծանուցանէին: Անգին Երթալը յուզուած տիւրեց-եւ ամենախիստ միջոցներ ձեռք առնուեցան ամ-բողջ Փոքր Հայքի մէջ: Տէր Յուսէփ ընդհանուր ձեռքարկութիւններուն ինքն այլ բռնութեան Ո՛չ Մարգարանէն էր, ո՛չ չըմպաներէն, այն կողմերը ի՞նչ գործ ունէր: Ամենախիստ հարգա-քննութիւնները շատ բան յայտնեցին: Տէր Յու-սէփին դերը հաստատուեցաւ:

Ընդհանուր ամառտեսակներուն դատը Լիւկի-րիի դատարանին տուեալ սկսեալ տեսնուի: Տէրտէրը որոշեց ինքզինքը արդարացելու ջոշ-խաթել: Կըմբոնէր թէ ինքնարդարացումը ու-րացում էր: Ուրացումը՝ գաղափարին պարտա-թիւնը: Հայ ժողովուրդին աչքերը Լիւկիւրի յա-ռած էին, նոր հայութեան դողգոթան: Պիտի ջանա՞ր ինքզինքը արդարացնէ, եթէ իր քր-իստոնէութիւնը յանցանք համարուելով՝ ամ բաստանուէր: Ու հայութեան դատն ալ հիմակ իր կրօնքը չէ՞ր:

(Շարունակելի)

Ի Խ Թ Ա Ր

Քեօլէրտէ պուլընան ապօնէլէրի- միզ Ս. Զատիկ միւնասիպէթի իլէ բու- հանի պօրճլարընը էտա իթմէք իչիւն չէհրլէրէ քնէնէքլէրի մալիւմ օլմաղ- լէ, կազէթա պօրճլարընը տախի զի- տէ իսիմլէրի մուհարրէր գործակալ- լարըմըգա էօտէմէյէ ունուլթմամալը տըրլար :

Տօպրիչտէ Մ. Սիսակեան (ֆօթօկրաֆ) Սիլիստրէտէ Մ. Սրուանձ. (սարրաֆ) Շուսլուտա Մ. Յ. Քէօնէիան Քէօստէնէտէ Մ. Սիսակ Մէլիքեան

Ս. Զատիկ եօրթուլարը միւնասի- պէթի իլէ կէլէնէք չարչարմպա կիւնիւ «Իրաւունք» նէշր օլընմայաճագ տըր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Սուլթանըն իւչիւննի պիրատէ- րի Քէմալէտտին էֆէնտի միւտ- հիշ պիր խաթալըգտան միւթէ- սիրէն վէֆաթ իթտի : Համիտ- տէն սօնրա շէրան թախթա օ- թուրմագ հագգընա հայիղ օլան Րէշատ էֆէնտի տախի ալըն խա- թալըգտան մուզտարըպ ըմը :

—Մաքէթնիա վիւայէթլէրին մալիյէսինի ալթը պէօյիւք տէվ- լէթլէրին գօնթրօլը ալթընա ալմագ գարարընա Պապը Ալի է- լան ճէվապ վէրմէմիշ տիր : Յը- րանսա էլլիսի Մ. Գօնսթան պու խուսուստա Պապը Ալի իլէ մու- խապէրէ վազիֆէսինի տէրէօհտէ իթմիշ օլմալլէ ճէվապա պէք լէմէքտէ տիր : Բուս վէ Աստորիա էլլիլէրի տիկէր տէվլէթլէրին իշպու գարարընա հէմէֆքեար կէօրիւնիյօրլար :

—Վանտա գըթլըգ պաշլամըշ օլմալլէ, Մուրախասհանէ Պատ- րիարքարանտան իանէ իսթէմիշ տիր :

—Սէրիզ գաղասընտա Գալէնտէր քէօյիւն Պուլկարլարընտան 15 խանէ գատար կէչէն սէնէքի իւ- թիւլ էանասընտա Բուսթաթրիգ- հանէսինին հիմայէսի ալթընա կիրմիշ օլտըգլարըն իչիւն, գաղա- նըն թիւրք հիւքիւմէթի անլէ- րէ միւքեաթաթ օլմագ իւզրէ- էքսարքա թապի օլան Պուլկար- լարըն արագիսինի վէ քիլիսէի ալուպ տիկէրլէրին վէրմիշ իշ- պու հագսըղըղա գարշը քէօյիւն էքսէրիյէթի օլան պուլկարլար միւթէթիշ Հիլմի Բաշայա իսթի- տա իթմիշլէր :

—Թիւրքլէրտէն վէ Բօլագլար- տան միւթէչէքիլ պիր չէթա մարտ 27. կիճէսինտէ Մուրթանս նամ պուլկար քէօյիւն քէնարը- նա կիտուպ, նէօպէթէի պուլընան պուլկարլարտան 4 քիշի գաթի իթմիշլէր :

—Ենմէնտէն ալընան սօն խա- պէրլէր Եըլտըղտա պէօյիւկ էն- տիչէ հասըլ իթտիլէր : Զիրա

միւշիւր Բիզա բաշա էլան Սանա- տա ասըլարըն մուհասէրէսի ալ- թընտա պուլընըյօր : Պապը սէր- ասքէր Մաքէթնիալը ասքէր- լէրտէն 20000 քիշի Ենմէնէ եօլլայուպտէ, պուլկարըն Եէրի- նէ Սուրիալը ասքէրլէր կէօն- աէրմէք իչիւն գարար վէրմիշ տիր :

Կ Ի Ր Ի Տ

Ատանըն հիմայէսինի տէրէօհտէ իթմիշ օլան տէվլէթլէրին Կի- րիտտէքի ասքէրիէգօմանտալարը Եուլան պանտէրալարը գալտը- լուպ թէքրար Կիրիտ պարեազ- լարընըն վաղ օլընմասընը էմր իթտիլէր :

Իշպու էմիր համի տէվլէթլէ- րին սօն գարարըն իլէ վէրիւմիշ օլտըղընտան, շիմտիլիք Եուլա- նիստան իլէ պիրլէչմէք իչիւն ասըլարըն իգտամաթը սէմէրէ- սիզ գալմըշ տըր :

—Եթրիւպինա կազէթանըն իշարըն իւզրէ, Իթալիա խարի- ճիէ նաղըրը Մ. Թրիթօնի բա- զար կիւնիւ Կիրիտին համիսի օլան տիկէր 3 տէվլէթլէրին էլլիլէրի իլէ միւքէքէրէ իտուպ, ատանըն իտարէի հաղըրէսինին մուհաթաղասընը թահթը գա- րարա ալմըշլար տըր : Եանի Եու- նանիստան իլէ պիրլէչմէք թէք- իֆիինի րէտտ իթմիշլէր : Պա- գաթ էօթէտէ սիւահ պէտէսթ պուլընան 50000 ասըլարըն թէս- քիինի նէ Եօլտա օլաճաղը ճալիպի տըգգաթ տըր :

Մ Ո Ի Հ Ա Ր Ե Պ Ե

Մէյտանը մուհարէպէտէն է- հէմիյէթլի հալատիւլէր Եօգ տըր : Բուս Պալթիկ տօնանմասը- նըն Զին սուլարընա Եէթիւմէսի ճուրճ օրտուսընըն ամէլիաթը- նը կէվլէտտի, շիմտի տէնիզ իւ- զէրինտէ վուգու պուլտճագ մու- հարէպէսինի նէթիճէսինի պէք- լէնիլմէք հէր իքի թարաֆ ի- չիւն իգթիզա իտէյօր : Վաղա- Մանչուրիատա ճարօնլըլարըն մէվճուտ գուվլէթի րուսլարտան տահա զիյատէ իտէտէ, էկէր մա- զալլահ ամիրալ Թօկօնըն տօնան- մասը մաղլուպ օլուպտէ տէնիզ հաքիմիյէթի Բուսլարտա գալըր իսէ, մարէշալ Օթամանըն վա- թանը իլէ միւնասէպաթը վէ օրտույա մուհիմաթ նագլը միւշ- քիւլաթա ուղարյաճագ տըր : չու հալտէ տահա տէնիզտէ տօնան- մալարըն թալէյհի թէշիսի օլըն- մագսըղըն ճարօն օրտուսընըն իլէրլէմէսի քեարը ագըլ ատտ օլընմայօր :

Վուգուաթը հարպիէտէն տօ- լայը վիրուտ իտէն սօն հալա- տիւլէր աթիտէքիլէր տիր :

—Ժէնէրալ Լինէվիչին Զարա վէրտիկի թէլէկրաֆ իւզրէ, Բուս գըլալուզլարը ճարօնլարը Ման- չէսուտան վէ Վիանբուլին դա- սապասը իսթիհքեամաթընտան կէրի սիււրմիւշլէր, կէօնա ճա- րօնլար Քաուլչէն չէհրիւնէ չէ- քիլմէկէ մէճպուլ օլմուշլար :

—Թօքիօտան Բարիստէքի ճա- րօն էլլիսինէ պա թէլէկրաֆ իսպար օլընտըղը իւզրէ, ապրիլ 11 տէ ճարօնլար Բուսլարը Քան- չիէն ճիւլարընտան կէրի սիււր- միւշլէր : Բուսլարտան 200 քիշի վէ ճարօնլարտան Եալընըլ 38 քիշի թէլէֆ օլմուշ :

—Պօրմօղա ատասընտա իտա- րէի ասքէրիէ իւլան օլընտըղը Թօքիօտան պիւտիլիյօր : ճա- րօն գուվլէի պահրիէսինին Պօր- մօղա սուլարընտա թօքլանտըղը վէ տիկէր թարաֆտան Բօտտէսթ- վէնսքի էն էվվէլ պու ատայը զապթ իտուպտէ անը մէրքէլ իթմէք էֆքեարընտա պուլըն- տըղը պուլտան էվվէլ Եաղմըշ ըտըգ :

—Ժէնէրալ Քուրբաթքին պի- րիննի օրտույա գօմանտան թա- յին օլընմըշ օլմալլէ պէրապէր ումուլի գօմանտանլըգ մաաշընը թէքրար թէմամէն ալմագ իս- թէմիշ, ֆագաթ անըն թէքլիֆի րէտտ օլընմըշ տըր : պու սէպէպ- լէ Քուրբաթքին իսթիֆա իթ- միշ տիր :

—Պիւստէնպէրկ ֆիչէնկ ֆապ- րիգասընա Բուսիանըն 100 մի- լիոն ֆիչէնկ սըբարիշ վէրտիկի Վիէննատան պիւտիլիյօր :

—Բէթէրպուրկտան սօն թէ- լէկրաֆիլ իշար օլընտըղընա պիւնաէն Բօտտէսթվէնսքիին տօ- նանմասը իւչիւննի րուս տօնան- մասը իլէ պիրլէչմիշ : Պու հա- վատիա Բէթէրպուրկտա մէհա- ֆիլի ասքէրիէտէ մէսրուրիյէթ հասըլ իթմիշ օլուպ, ճարօնլըլար տէնիզտէ մաղլուպ օլաճագլար զանն իտիլիյօր :

Բ Ո Ի Ս Ի Ա

Իսլամլարտան պիր հէյէթի մէպուսէ ապրիլ 5 տէ Բրէնս վարանցով Տաշքովա կիտուպ, միւսլիւմանլարըն սէֆիլ վէ մաղ աուր հալտէ պուլընտըղլարընը արզ իթմիշ Բրէնս Կուվկասիա է- հալիսինին Եաղընտա մէսուտ վէ պալիթիար օլաճաղըն սէօյլէմիշ վէ հէր գաղատա էհալիտէն միւն- թէլիսիզ գօմիսիօնլար թէշքիլ իտէրէք հէր գալմէն իգթիզա- լարընա իքթիֆա վիրէճէկինի վատ էյլէմիշ տիր :

Բրէնս Տաշքով խուսուսի իլէ Իրմէնի միլլէթինի սէֆալէթտէն խէլաս իթմէք արզուսը իլէ Վեհ- Կաթողիկոսըն րէճա վէ իսթի- տալարընը նաղարը տըգգաթա

ալարագ, անընէ պիլ իսթիչարէ մէքթէպ քիլիսէ վէ սայիր մէ- սէլէլէրի էրմէնիլէրէ մէնֆաաթ- լը սուրէթտէ հալլ իտէճէկինի վէ պու պապտէ քէնտիսինի մէղուհիւյէթի թամմէ վէրիւմիշ օլտըղէնը չէնթ տէֆալար պէյան իթմիշ տիր :

Պու Եօլտա վատլարտան գար- նըմըգ րէք թօգ օլտըղը սէպէպ- լէ իճրաաթը կէօրմէտիքճէ ի- նանմագ իսթէմիյօրըլ :

—Իսթիլալ չըգմըշ օլան չէ- հիրլէրտէ պիրէր գօմիսիօն թէշ- քիլի իլէ պատէթ թահգիզ մաղնուլարը թահթը մուհաթէ- մէյէ պլմագ իչիւն Զար տախիլիյէ նաղըրընապիր էմիր- նամէ Եօլլամըշ տըր :

Ն Ո Ի Ի Ր

Աղք. Ընկ. Գործ. Ժողովս չնորհա- կալուիթեմը ստացած է Տ. Կ. Եաղ- մաճեանէ 5 ֆրանկ, իր կողմանէ Ս. Զատիկ աթիլ տալիք չնորհաւորական ալցիլուիթիւնիքէ գերը միալու համար : Ի Դիմաց Աղք. Ընկ. Գործ. Ժող.

Ատենադպիր Ատենապետ Յ. Ագապար Մ. Գարագաշեան

Թ Ա Տ Ր Ո Ն

ՍՐԱՀ «ՊՈԼԿԱՐԻԱ»

Յառաջիկայ երէքըթիլի, 19 ապրիլ, նատէճտա Հայ Դերս, իսթին կողմանէ փառաւոր ներկայացուլ մը պիտի տը- րուի աջակցութեամբ հանրաճանօթ Ռուս ձեռնածու Պ. Ռօպերթ-Բէլլօի. որ Գօրէա, Մանչուրիա, Տանի, Վլա- տիվօստօք ալցիլիլուլ, ներկայացած է նաեւ Պալարաթ էմիրին, Պարսից Շահին, Ռուսիոյ կայսեր եւ անոնցմէ ընդունած պատուանշաններով կործ- քը զարգարած է : Հին եգիպտական մօգական արհեստէ ի զատ, աստղա- բաշխական, թիւթական, մաղնիսական արուեստներ, օգալին ճամբորդութիւն եւ ժամանակի փոփոխումներ ցոյց պիտի տայ : Այս հոշակաւոր ձեռնա- ծուկ Գ. Պօլսէն Պուքընշ անցնելու նպատակաւ Վառնա հանգիպելով, մէկ երկու ներկայացումներ տալ որոշած խուսթիս ընկերակցութեամբ : Իսկ խուսթիս պիտի ներկայացնէ «Պարսեա- ները» անուն երկու արարածաւ կա- տակիբգութիւնը : Նաեւ երգեր եւ պարեր Օր. Բաթիլայի կողմէ : նաեւ խուսթիս

ԱՃԱԿԵՐՏ ԿԸ ՔԵՏՈՒՈՒԻ

Քաղաքիս մէջ հայ վաճառատան մը համար 13-14 տարեկան աշա- կերտ մը կը փնտրուի : Եթէ չա- կերտին բարքը ու վարքը վատահու- թիւն ներշնչէ, վաճառականը մտադիր է զանի գիշերները իր տանը մէջ պահել ու կերակրել : Դիմել խմբագրութեան

Одговорникъ А. Курбетиянъ
печатица П. Гауникова и С-ме — Варна